

LATVIJAS UNIVERSITĀTE  
MODERNO VALODU FAKULTĀTE  
ĀZIJAS STUDIJU NODAĻA

**Akupunktūras vispārējās koncepcijas ķīniešu medicīnā**

BAKALAURA DARBS

Autore: Anastasija Rižika  
Stud. apl. Ak07078  
Darba vadītāja: Dr. Phil. Agita Baltgalve

Rīga, 2010

## Anotācija

Bakalaura darbs „Akupunktūras vispārējās koncepcijas ķīniešu medicīnā” ir veltīts ķīniešu teorijas pirmsākumiem, divpadsmit pamat meridiānu principiem, kā arī meridiānu punktu izcelsmei un to skaidrojumiem.

Akupunktūra kā zinātne aizsākās pirms vairāk nekā 2500 gadiem agrīnos ķīniešu dinastijās un pastāvīgi attīstījās. Tās metode iedarbojas uz orgāniem un cilvēka sistēmām, kas ir balstīta uz speciālu punktu aktivizēšanu ar adatu palīdzību. Tas ir darbs ar īpašiem jeb akupunktūras punktiem, kas ir izvietoti gar enerģētiskiem kanāliem jeb meridiāniem. Efektivitātes metode tiek pamatota ar teorijām un idejām no ķīniešu filozofijas, ar kuru palīdzību tā tiek nodota no paaudzes paaudzē.

Galvenā teorija, kas ieņēma centrālo vietu ķīniešu tradicionālajā medicīnā, ir jīņ – jan teorija, kura palīdz noteikt, noregulēt, kā secinājumā sasniegt jīņ – jan balansu cilvēka organismā. Otrā galvenā teorija ir piecu elementu, kas sadala visas lietas atbilstoši dabas spēkiem uz piecām kategorijām: koku, metālu, uguni, ūdeni un zemi. Šie elementi atrodas ciešā saistībā, viens otru aprobežo, pie tam, tie nepārtraukti mainās, kustās un pāriet dažādos ciklos. Ķīniešu medicīnā cilvēka iekšēji orgāni arī bija sadalīti attiecībā uz piecu elementu teoriju uz analogijas pamata.

Akupunktūras sistēma, it īpaši meridiānu punktu noteikšanas sistēma ir visai komplicēta un specifiska. Kopumā cilvēka organismā ir divpadsmit pamat meridiāni, kas, savukārt, sadalās uz sešiem jīņ un sešiem jan meridiāniem, kur nepārtraukti plūst enerģija cji. Gadījumā, ja enerģija cji tiek bloķēta vai novājināta, tad tas noved pie fiziskām vai garīgām slimībām. Lai atjaunotu organisma balansu, ārsts stimulē akupunktūras punktus, un tādā veidā var pārvaldīt ar enerģētisku sistēmu balansu.

Mūsdienu pasaulē pēdējā laikā pieaug interese par tradicionālām medicīnas sistēmām, un ķīniešu medicīna ir viena no populārākajām alternatīvo medicīnu vidū. Mūsdienu ārsti itin biežāk ieteic ārstniecībai adatas terapiju, masāžu, ķīniešu vingrošanas un tradicionālās zāles. Turklāt, cilvēki sāka pievērst uzmanību vairāk uz alternatīvām ārstēšanas metodēm, nevis uz antibiotiskām vielām. Tādā veidā ķīniešu medicīna aizvien vairāk kļūst par cilvēka ikdienišķo realitāti. Piemēram, Āzijas valstīs, galvenokārt, Ķīnā, Japānā un Korejā akupunktūru lieto ne tikai kā nomierinošo vai tonizējošo instrumentu, bet arī daudzos patoloģiskos stāvokļos, hronisko slimību ārstēšanai un ķirurģijā.

Diemžēl Latvijā vēl nav pietiekoši daudz pētījumu par akupunktūru latviešu un krievu valodā. Tomēr pēdējos gados pacienti arī sāka pievērsties vairāk manuālai terapijai, kas iekļauj sevī akupunktūras zinātni. Līdz ar to, pacientu skaits Latvijā, kas lieto šāda veida ārstēšanas metodi, strauji palielinājās, tāpēc šobrīd šis darbs ir aktuāls arī Latvijā.

Darba pamatmērķis ir izanalizēt ķīniešu teorijas pirmsākumus, izpētīt meridiānu un punktu novietošanas un izmantošanas, kā arī noskaidrot meridiānu punktu izcelsmi. Darbs iedalīts trīs daļās. Pirmā veltīta iepazīstināšanai ar dažādu teoriju pirmsākumiem, tādiem kā jīņ – jan, piecu elementu, dzanfu, dzjinluo un enerģijas cji teorijām. Otrā daļa veltīta meridiānu un tās punktu raksturojumam, īpašībām un nozīmīgākām funkcijām. Savukārt trešā daļa veltīta dažādiem meridiānu punktiem, tās paskaidrojumiem un izcelsmei.

## **Annotation**

Bachelor's paper „The general concepts of Acupuncture in the Chinese Medicine” is devoted to the Chinese theories roots, twelve basic meridians principles, as well as to the meridians points' origin and their interpretation.

Acupuncture as science began more than 2500 years ago in the early Chinese dynasties and has a constant development. Its method affects on organs and human's systems, which is based on special points activation with the help of a needle. This is work with exclusive or acupuncture points, which are situated along power channels or meridians. Efficiency of this method is justified by theories and ideas from the Chinese philosophy, with which help it is transmitted from generation to generation.

The main theory, which takes the central place in the Chinese Traditional Medicine, is yin – yang theory, which helps to determine, regulate, by inference to reach the yin – yang balance in human body. The second main theory is the five elements, which divides all things accordingly natural forces in five categories: wood, metal, fire, water and earth. These elements are found in close relationship; moreover, they restrict each other and are constantly changing, moving and transferring in different cycles. Nevertheless, there were divided human internal organs according the theory of five elements at analogy base in the Chinese Medicine.

Acupuncture system, especially meridian points' determination system is highly complicated and specific. In general, there are twelve basic meridians in human body, which, in its turn, are divided into six yin and six yang meridians, where energy qi is constantly flowing. In case when energy qi is blocked or weakened, this leads to disease of body and mind. In order to revive body balance doctor stimulates acupuncture points, thereby can govern power system balance.

Nowadays for the last few years the interest in traditional medicine systems is constantly increasing, as well as the Chinese Medicine is one of the most popular among alternative medicine. Nowadays doctors quite often recommend manual therapy, massage, Chinese gymnastics and traditional medicine for treatment. Furthermore, people began to pay attention more to alternative treatment methods, instead to antibiotic substances. Thereby, the Chinese Medicine increasingly become as human's daily reality. For instance, in Asian countries, mainly in China, Japan and Korea acupuncture is used not only as sedative or restorative instrument, but also it is used in the great number of pathologic states, chronic diseases and surgery.

Unfortunately, in Latvia there are not so many researches in acupuncture Russian and Latvian languages. However, last few years patients began to pay more attention to manual therapy, which includes acupuncture science. Wherewithal, the number of patients, who use this

sort of treatment method, was sharply increased in Latvia, that is why this paper at present is the topic of the day.

The basic objective of the paper is to analyse the Chinese theories roots, to find out meridians and points stationing and using, as well as to inquire into the meridians points' origin. The paper is divided into three parts. Part one is devoted to acquainting the reader with numerous theory roots, such as yin – yang, the five elements, zangfu, jingluo and energy qi theories. Part two deals with the characteristic and significant functions of meridians and their points. However, part three is devoted to different sort of meridians points, their interpretation and origin.